

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tat-30 ta' Settembru, 2020

Appell Inferjuri Numru 141/2018LM

Carmel u Mary Grace Spiteri bin-numri tal-karta tal-identità
345845(M) u 0195448(M) rispettivament
(l-appellati)

vs.

Valletta Fund Management Limited (C 18603), li mit-22 ta' Novembru 2016
bdiet tissejjaħ BOV Asset Management Ltd u Bank of Valletta p.l.c. (C 2833)
(l-appellanti)

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mis-socjetà intimata **Bank of Valletta p.l.c.** [minn issa 'l quddiem "is-socjetà appellanta"] mid-decizjoni mogħtija fit-12 ta'

Qrati tal-Ġustizzja

Settembru, 2018 fil-każ numru 479/2016 u bl-okkju premess [minn issa 'l quddiem "id-deċiżjoni appellata"], mill-Arbitru Għas-Servizzi Finanzjarji [minn issa 'l quddiem "l-Arbitru"], li permezz tagħha ddecieda dwar l-ilment tarrikorrenti **Carmel Spiteri (K.I. numru 345845M) u Mary Grace Spiteri (K.I. numru 0195448M)** [minn issa 'l quddiem "l-appellati konjuġi Spiteri"], billi *ai termini* tal-paragrafu (iv) tas-subinċiż 26(3)(c) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta, ordna lis-soċjetà appellanta sabiex tħallas lill-appellati konjuġi Spiteri s-somma ta' €3,787.23 (tlett elef seba' mija sebgħa u tmenin Euro u tlieta u għoxrin ċenteżmu), bl-imgħaxijiet legali mid-data li fiha l-appellati konjuġi Spiteri pprezentaw l-ilment tagħhom quddiemu, sad-data tal-pagament effettiv u bl-ispejjeż kontriha.

Fatti

2. Il-fatti ta' dan il-każ huma kważi kollha identiċi għal dak tal-appell deċiż minn din il-Qorti, kif diversament preseduta, fis-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru: 23/2018).

3. Għandu jingħad li fil-każ odjern l-appellati konjuġi Spiteri kienu aċċettaw l-offerta tas-soċjetà appellanta fit-30 ta' Ġunju, 2011, skont kif jirriżulta mill-kopja tal-*Form of Acceptance and Transfer* esebita *a fol.* 11 tal-atti, sabiex b'hekk huma kienu ntitolati għall-ħlas tas-somma ta' €11,361.68 (ħdax-il elf tlett mija wieħed u sittin Euro u tmienja u sittin ċenteżmu). Dan filwaqt li huma kienu

investew is-somma ta' €15,148.89 (ħmistax-il elf mija tmienja u erbgħin Euro u disgħa u tmenin ċenteżmu) fil-fond magħruf bħala *La Vallette Multi Manager Property Fund* [minn issa 'l quddiem "LVMMPPF"], kif jirriżulta mill-kopja tal-*Contract Note a fol. 14* esebita fl-atti.

Mertu

4. L-ilmentaturi konjuġi Spiteri intavolaw proċeduri fit-28 ta' Novembru, 2016, kontra s-soċjetà intimata Valletta Fund Management Limited, illum magħrufa bħala BOV Asset Management Ltd [minn issa 'l quddiem "is-soċjetà VFM/BAM"] u s-soċjetà appellanta, quddiem l-Arbitru permezz tal-preżentata ta' lment fejn allegaw li membri tas-soċjetà appellanta kienu insistew magħhom sabiex jinvestu flushom fil-LVMMPPF fejn kienu ser ikunu garantiti, iżda meta l-investment mar ħażin huma ħadu biss lura 25% tal-ammont investit.

5. Is-soċjetà appellanta BOV u s-soċjetà VFM/BAM wiegħbu għall-ilment billi eċċepew is-segwenti: preliminarjament (a) l-Arbitru ma kellux il-kompetenza skont il-liġi sabiex jieħu deċiżjoni fir-rigward tal-kuntratt ta' tranzazzjoni bejn il-partijiet; (b) l-Arbitru ma kellux jieħu konjizzjoni tal-ilment *ai termini* tal-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta peress li kienet seħħet tranzazzjoni; (ċ) l-Arbitru ma setax jieħu konjizzjoni tal-każ peress li huwa kellu s-setgħa li jittratta biss ilmenti mressqa minn "klijenti eligibbli"; (d) huma ma kinux il-legittimi kontraditturi; (e) l-appellati konjuġi Spiteri kienu bieġħu u ttrasferew d-drittijiet kollha tagħhom, anki dawk litiġjużi lis-soċjetà appellanta; (f) il-preskrizzjoni a tenur tal-artikolu 1222 u tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta; (g) l-appellati konjuġi Spiteri kellhom juru li huma kienu

“inexperienced investors”; u fil-mertu eċċepew li (g) huma ma kienu bl-ebda mod responsabbli għall-ħlas ta’ danni jew xort’oħra lill-appellati konjuġi Spiteri għal xi aġir allegatament illegali da parti tagħhom; (għ) l-ispejjeż tal-proċedura kellhom jitħallsu mill-appellati konjuġi Spiteri.

Is-Sentenza Appellata

6. L-Arbitru wasal għad-deċiżjoni appellata wara li għamel is-segwent i konsiderazzjonijiet rilevanti għall-appell odjern:

“Eċċezzjonijiet Preliminari

Qabel xejn, l-Arbitru jaqbel ma’ dak li ssottomettew il-provdituri tas-servizz fir-risposta tagħhom li dan il-każ huwa ndirizzat biss lejn il-BOV Asset Management Ltd. u l-Bank of Valletta p.l.c. u, għalhekk, din id-deċiżjoni hija fil-konfront tagħhom biss.

Eċċezzjonijiet dwar Ġurisdizzjoni

Il-provdituri tas-servizz qajmu l-eċċezzjonijiet 1, 2 u 3, li l-Arbitru m’għandux il-kompetenza li jisma’ dan il-każ għaliex m’għandux il-kompetenza taħt il-liġi li jiddeċiedi dwar kuntratt ta’ tranzazzjoni bejn il-partijiet li saret res judicata liema kwistjoni tista’ titqajjem biss quddiem il-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili b’mod esklussiv; li għalhekk l-ilment huwa wieħed frivolu u vessatorju ai termini tal-Artikolu 21(2)(ċ) tal-Kap. 555 u li fil-konfront tal-VFM u BOV l-ilmentaturi mhumiex ‘klijenti eligibbli’.

L-Arbitru ser jittratta dawn it-tlett eċċezzjonijiet flimkien.

L-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji ġie mwaqqaf permezz tal-Att XVI tal-2016 (Kap. 555 tal-Liġijiet ta’ Malta) li stabbilixxa l-kompetenza tiegħu. Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru ma tiddependix fuq ir-rieda jew ix-xewqa tal-partijiet jew il-materja li dwarha jigi mitlub jiddeċiedi, izda hija stabbilita fuq kriterji oggettivi li l-legizlatur deherlu li għandu jistabbilixxi.

Skont il-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta, (fn. 25 Art. 21(1)(b) tal-Kap. 555) l-Arbitru għandu l-kompetenza li 'jisma' lmenti skont il-funzjonijiet tiegħu taħt l-Artikolu 19 (1) fir-rigward tal-imġiba ta' provditur tas-servizzi finanzjarji.' M'hemm l-ebda kwalifika dwar il-materja tal-ilment u l-Arbitru jista' jisma' kwalunkwe ilment imressaq minn klijent eliġibbli kontra provditur tas-servizzi finanzjarji dejjem fil-limiti tal-istess Att.

Dan huwa imsaħħaħ minn dak li hemm provdut fl-Artikolu 19 (1) fejn il-funzjoni primarja tal-Arbitru hija deskritta bħala dik li 'jittratta lmenti mressqa minn klijenti eliġibbli.' L-istess, m'hemm l-ebda limitazzjoni xi jkun l-ilment imressaq sakemm jaqa' fil-parametri tal-istess Kap. 555.

Għalhekk, it-test tal-kompetenza huwa li min iressaq l-ilment irid ikun 'klijent eliġibbli' u kontra min jitressaq l-ilment irid ikun 'provditur tas-servizzi finanzjarji' skont id-definizzjoni tal-Kap. 555.

'Klijent eliġibbli' huwa definit bħala: 'klijent li jkun konsumatur ta' provditur tas-servizzi finanzjarji, jew li lili l-provditur tas-servizzi finanzjarji jkun offra li jipprovidi xi servizz finanzjarju, jew li talab il-provdiment ta' xi servizz finanzjarju minn provditur tas-servizzi finanzjarji.' (fn. 26 Kap. 555, Art.2) L-istess artikolu jipprovidi li "klijent" għandu jinkludi, persuna fiżika, inklużi s-suċċessuri tagħha fit-titolu jew mikrointrapriża.'

Il-liġi tistabbilixxi wkoll min hu provditur tas-servizzi finanzjarji:

"provditur tas-servizzi finanzjarji" tfisser provditur tas-servizzi finanzjarji li jkun jew li jkun gie liċenzjat jew awtorizzat xort'oħra mill-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta skont l-Att dwar l-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta jew kull liġi oħra tas-servizzi finanzjarji, inkluż iżda mhux limitat għal servizzi ta' investment, ibbankjar, istituzzjonijiet finanzjarji, karti ta' kreditu, pensjonijiet u assigurazzjoni...' (fn. 27 Ibid.)

L-ilmentaturi odjerni huma klijenti eliġibbli filwaqt li l-provdituri tas-servizz huma provdituri tas-servizz skont id-definizzjoni tal-Kap. 555 fuq citat.

Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru tiskatta hekk kif jiġu sodisfatti dawn ir-rekwiżiti tal-liġi u, għaladarba tiskatta din il-kompetenza, l-Arbitru mhuwiex ristrett biex jisma' ilment, tkun xi tkun il-materja u l-kwalità tiegħu, basta jkun marbut ma' xi servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u mogħti minn provditur ta' servizz li jaqa' taħt id-definizzjoni tal-liġi.

Il-leġiżlatur bl-ebda mod ma illimita l-kompetenza tal-Arbitru ħlief għal dak li jipprovidi l-istess Att. Pereżempju, l-Arbitru jista' jisma' każi li jmorru lura sal-1 ta' Mejju 2004, (u mhux aktar), u 'jista' jagħti rimedju pekunjarju għal kull ilment sa massimu ta' €250,000.'

Li kieku l-legiżlatur ried jillimita l-kompetenza tal-Arbitru, fiċ-ċirkostanzi li qed jgħidu l-provdituri tas-servizz, allura kieku kien jagħmel hekk, imma dan il-legiżlatur m'għamlux.

Issa l-Arbitru ser jittratta dak li qalu l-provdituri tas-servizzi finanzjarji li qed isostnu li l-każ huwa wieħed magħluq għaliex seħħet tranżazzjoni bejn il-partijiet liema tranżazzjoni għandha l-effett ta' res judicata bejn il-partijiet.

U, in sostenn ta' dan, il-provditur tas-servizz jagħmel referenza għal dak li jipprovdi l-Kodiċi Ċivili.

M'hemm l-ebda dubju li l-provdituri tas-servizz kienu qed joffru, (taħt xi kwalità jew oħra), servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji. Il-provdituri tas-servizz mhumiex kumpanniji ordinarji li daħlu f'xi kuntratt sempliċi ma' kontraent ieħor, imma l-provdituri tas-servizz huma kumpanniji li jaħdmu fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u huma soettgħi għal skrutinju akbar, anke minn regoli ad hoc, li japplikaw f'dak il-qasam, dejjem biex jiġi protett l-investitur.

M'hemm l-ebda dubju lanqas li s-servizz jikkostitwixxi kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant u, galhekk, japplikaw għal din ir-relazzjoni ġuridika kemm liġijiet, regoli u regolamenti prattiċi u professjonali stabbiliti u linji gwida minn awtoritajiet superviżjonali nazzjonali u tal-Unjoni Ewropea, u anke liġijiet u Direttivi (fn. 28 Kap. 555, Art 19(3)(ċ)) li saru biex jagħtu protezzjoni lill-konsumatur.

Din ir-relazzjoni ġuridika li nħolqot bejn l-ilmentaturi u l-provdituri tas-servizz m'hijiex waħda regolata esklussivament mill-Kodiċi Ċivili u fejn si tratta relazzjoni bejn konsumatur u kummerċjant, japplikaw il-provedimenti tal-Kap. 378 tal-Liġijiet ta' Malta, u f'din ir-relazzjoni meta jintużaw espressjonijiet mhux ġusti, il-provedimenti tal-Kap. 378 jipprevalu fuq il-Kodiċi Ċivili u l-Kodiċi tal-Kummerċ. (fn. 29 Kap. 378, Art. 47(B))

L-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni fil-Każ Nru. 028/2016 deċiż minnu fit-23 ta' Frar 2018, (fn. 30 Dan il-każ jinsab fuq il-link: <https://financiararbiter.org.mt/en/AboutUs/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20p.l.c.%20et.pdf>) u semma r-raġunijiet għalfejn ma seħħetx tranżazzjoni bejn il-provdituri tas-servizz u l-konsumatur.

L-Arbitru spjega li anke skont deċiżjonijiet tal-Qorti tal-Appell, il-kunċett tal-pacta sunt servanda f'dawn il-każi fejn si tratta kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant kellu l-limitazzjonijiet tiegħu. Spjega wkoll kif l-Offerta u l-kuntratt ta' Aċċettazzjoni saru f'ċirkostanzi fejn il-konsumatur ma kellux wisq għażla ħlief li jaċċetta din l-Offerta; u

I-klawsoli tal-Offerta fil-bidu tagħha u l-klawsoli 2.9 u 3(a) tal-istess Offerta, kif ukoll kull fejn hemm li l-ilmentaturi kienu qed iċedu d-drittijiet litigjuzi tagħhom, jew li b'xi mod kienu qed iċedu kwalunkwe drittijiet li kellhom, għandhom jitqiesu klawsoli inġusti u pprojbiti u jitqiesu daqslikieku qatt ma ddaħħlu.

Ġaladarba dawn il-klawsoli tqiesu li m'għandhom l-ebda effett, għalhekk jitqies li ma seħħet l-ebda tranżazzjoni bejn l-ilmentatur u l-provdituri tas-servizz li teskludi lill-Arbitru milli jindaga l-mertu tal-każ.

Peress li l-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni, a skans ta' repetizzjoni u sabiex jittratta l-ilment kemm jista' jkun b'mod 'ekonomiku u mħaffef', (fn. 31 Kap. 555, Art 19(3)(d)) qiegħed jagħmel referenza għal dak li ġie deċiż minnu fil-Każ Nru. 028/2016 fit-23 ta' Frar 2018, u r-raġunijiet u l-motivazzjoni li ta f'dak il-każ f'dan ir-rigward, għandhom jgħoddu wkoll għal dan il-każ.

Għall-MFSA, l-Offerta ma kinitx tikkonkludi l-każ, kif kienet l-intenzjoni tal-BOV li min jeħodha kien ikun qed iċedi kwalunkwe dritt legali kontra l-BOV. Fil-fatt, permezz ta' Direttiva tat-28 ta' Ġunju 2011, (fn. 32 MFSA MR 11/2011) l-MFSA obligat lill-Bank biex jiżgura illi l-aċċettazzjoni ta' din l-Offerta kellha tkun mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe dritt li wħud mill-investituri kellhom għal kumpens jew, addirittura, jergħu jitpoġġew fil-qagħda finanzjarja tagħhom qabel ma investew fil-Property Fund.

F'ittra li l-MFSA kitbet lill-BOV fl-1 ta' Ġunju 2012, (fn. 33 Fl-atti tal-Appell quddiem il-Financial Services Tribunal fl-ismijiet: Bank of Valletta p.l.c. vs Malta Financial Services Authority: Ittra iffirmata mid-Director General tal-MFSA liċ-Chairman tal-Bank of Valletta p.l.c. Dan l-appell ma kienx tkompla mill-BOV.) l-MFSA ukoll ma qiesetx il-każ magħluq bl-aċċettazzjoni tal-Offerta tant li infurmat lill-Bank li kienet ser tappunta kumpannija professjonali u indipendenti biex tirrevedi l-files ta' klijenti li setgħu ma kinux 'experienced investors'.

Fil-fatt, għal dan il-għan, l-MFSA appuntat lil Mazars biex min ma kienx 'experienced investor' kellu jingħata kumpens, ħaġa li de facto giet aċċettata mill-BOV.

Għaldaqstant, għar-raġunijiet kollha mogħtija aktar 'il fuq, l-Arbitru jiddeċiedi li ma kinitx seħħet tranżazzjoni finali u qed jiċhad l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza; u, ġaladarba ġie deċiż li l-ilmentatur huwa klijent eliġibbli u jista' jressaq l-ilment, allura m'hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tiegħu u ser jikkunsidrah.

Eċċezzjoni li l-BOV u l-VFM (BAM) mhumieq il-Legittimi Kontraditturi

Dwar din l-eċċezzjoni l-ilment huwa bażikament dwar il-bejgħ tal-investment mill-BOV. Il-VFM (BAM) ma kinitx involuta f'dan il-bejgħ u f'dan ir-rigward ma kien hemm

l-ebda relazzjoni ġuridika bejn il-VFM (BAM) u l-ilmentaturi u, għalhekk, għandha tiġi liberata mill-osservanza tal-ġudizzju għax m'hijiex il-legittimu kontraddittur.

Mhux l-istess jista' jingħad għall-Bank of Valletta p.l.c. li kien hu li biegħ l-investment lill-ilmentaturi."

L-Appell

7. Is-socjetà appellanti BOV ipprezentat ir-rikors tal-appell tagħha fit-2 ta' Ottubru, 2018, fejn talbet lil din il-Qorti sabiex tħassar u tirrevoka d-deċiżjoni appellata, filwaqt li tilqa' l-eċċezzjonijiet tagħha, jew liema minnhom, u tiċċhad it-talbiet kollha tal-ilmentatur. Is-socjetà appellanta tgħid li tħoss ruħha aggravata bid-deċiżjoni appellata għaliex: (1) l-Arbitru ma kellu l-ebda kompetenza jiddeċiedi l-ilment; (2) l-Arbitru għamel apprezzament żbaljat tal-liġi meta ddeċieda, jekk iddeċieda, li l-ilment ma kienx frivolu u vessatorju skont il-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555; (3) l-Arbitru għamel ukoll apprezzament ħażin tal-liġi u tal-fatti meta ddeċieda li jiċċhad l-eċċezzjonijiet tal-preskrizzjoni *ai termini* tal-artikolu 1222 u tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16; (4) l-Arbitru għamel apprezzament ħażin tal-fatti u tal-liġi meta warrab il-klawsoli kompromissorji mill-kuntratt ta' tranzazzjoni, iżda fl-istess ħin żamm il-kuntratt fis-seħħ; (5) l-Arbitru għamel apprezzament ħażin tal-fatti u tal-liġi meta kkunsidra jekk l-appellati kinux investituri b'esperjenza; (6) l-Arbitru għamel żbalji fil-kalkoli tal-kumpens.

8. Permezz tad-digriet tagħha tal-24 ta' Ġunju, 2020, din il-Qorti fid-dawl ta' dak li jipprovdi għalih il-para. (e) tas-subartikolu 19(3) tal-Kap. 555, irrevokat *contrario imperio* d-digriet tagħha, kif diversament preseduta, tas-26 ta'

Ottubru, 2018, u ordnat l-isfilz tan-nota li kienet giet ipprezentata mis-soċjeta' appellanta BOV fit-18 ta' Ottubru, 2019, filwaqt li skartat l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni eċċepita minnha a tenur tal-para. (f) tal-artikolu 2156 tal-Kap. 12.

9. Is-soċjetà VFM/BAM wiegbet permezz ta' risposta intavolata fid-19 ta' Ottubru, 2018, fejn filwaqt li ddikjarat li d-deċiżjoni appellata kellha tiġi kkonfermata fejn gie deċiż li hija ma kinitx il-legittimu kuntradittur u/jew giet liberata mill-osservanza tal-ġudizzju u/jew li l-ilment ma sarx fil-konfront tagħha, irrimettiet ruħha għas-savju ġudizzju tal-Qorti fir-rigward tat-talbiet l-oħra.

10. L-appellati għażlu li ma jipprezentawx risposta.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

11. Sabiex il-Qorti tevita li tirrepeti dak kollu li diġà ntqal fis-sentenza ta' din il-Qorti kif diversament preseduta tas-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provincjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru: 23/2018) u li għaliha għamlet riferiment aktar 'il fuq f'din is-sentenza, tiddikjara li l-konsiderazzjonijiet *kollha* li saru f'dik is-sentenza, japplikaw *mutatis mutandis* għal dan l-appell u li m'għandhiex x'izzid ma' dak li ntqal fl-imsemmija sentenza.

Decide

Għaldaqstant, għall-istess raġunijiet li ngħataw fis-sentenza mogħtija fis-16 ta' Diċembru, 2019, minn din il-Qorti, kif diversament ippreseduta, fl-ismijiet *Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs La Valette Funds SICAV p.l.c. et (Appell numru: 23/2018)*, tilqa' l-appell u tħassar id-deċiżjoni tal-Arbitru tat-12 ta' Settembru, 2018, għajr fejn ġie dikjarat li s-soċjeta VFM/BAM mhijiex il-leġittimu kontradittur, filwaqt li tiċhad l-ilment tal-appellati konjuġi Spiteri bl-ispejjeż kontribom.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**